Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a zecea)

11 iunie 2020*

„Recurs – Marcă a Uniunii Europene – Regulamentul (CE) nr. 207/2009 – Opoziție – Articolul 8 alineatul (1) litera (b) – Risc de confuzie – Aprecierea similitudinii semnelor în conflict – Aprecierea caracterului distinctiv al mărcii anterioare”

În cauza C-115/19 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 14 februarie 2019,

China Construction Bank Corp., cu sediul în Beijing (China), reprezentată de A. Carboni și de J. Gibbs, solicitors,

reclamantă,

celelalte părți din procedură fiind:

Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), reprezentat de J. Ivanauskas și de D. Botis, în calitate de agenți,

pârât în primă instanță,

Groupement des cartes bancaires, cu sediul în Paris (Franța), reprezentat de C. Herissay-Ducamp, avocate,

intervenient în primă instanță,

CURTEA (Camera a zecea),

compusă din domnul I. Jarukaitis, președinte de cameră, și domnii M. Ilešič (raportor) și C. Lycourgos, judecători,

avocat general: domnul G. Hogan,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: engleza.

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, China Construction Bank Corp. (denumită în continuare „CCB”) solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 6 decembrie 2018, China Construction Bank/EUIPO – Groupement des cartes bancaires (CCB) (T-665/17, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2018:879), prin care acesta a respins acțiunea sa având ca obiect anularea Deciziei Camerei întâi de recurs a Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO) din 14 iunie 2017 (cauza R 2265/2016-1), referitoare la o procedură de opoziție între Groupement des cartes bancaires și CCB (denumită în continuare „decizia în litigiu”).

Cadrul juridic

2 Regulamentul (CE) nr. 207/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind marca [Uniunii Europene] (JO 2009, L 78, p. 1) a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2015/2424 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2015 (JO 2015, L 341, p. 21), care a intrat în vigoare la 23 martie 2016. Ulterior, acesta a fost abrogat și înlocuit, începând de la 1 octombrie 2017, prin Regulamentul (UE) 2017/1001 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind marca Uniunii Europene (JO 2017, L 154, p. 1). Cu toate acestea, având în vedere data faptelor aflate la originea litigiului, acest recurs trebuie examinat în raport cu dispozițiile materiale ale Regulamentului nr. 207/2009.

3 Articolul 8 din Regulamentul nr. 207/2009 prevedea:

„(1) La opoziția titularului unei mărci anterioare, se respinge înregistrarea mărcii solicitate atunci când:

[…]

(b) din cauza identității sau asemănării sale cu marca anterioară și din cauza identității sau asemănării produselor sau serviciilor pe care le desemnează cele două mărci, există un risc de confuzie pe teritoriul în care este protejată marca anterioară; riscul de confuzie include riscul de asociere cu marca anterioară.

[…]

(5) La opoziția titularului unei mărci anterioare […], se respinge înregistrarea mărcii solicitate, de asemenea, în cazul în care este identică sau similară cu marca anterioară și în cazul în care este destinată să fie înregistrată pentru produse sau servicii care nu sunt similare celor pentru care este înregistrată marca anterioară, atunci când, în cazul unei mărci [a Uniunii Europene] anterioare, aceasta este de notorietate în cadrul [Uniunii] și, în cazul unei mărci naționale anterioare, este de notorietate în respectivul stat membru și în cazul în care utilizarea fără un motiv întemeiat a mărcii solicitate ar genera un profit necuvenit din caracterul distinctiv sau din renumele mărcii anterioare sau în cazul în care ar aduce atingere acestora.”

Istoricul litigiului și decizia în litigiu

4 La 14 octombrie 2014, CCB a solicitat EUIPO înregistrarea semnului următor ca marcă a Uniunii Europene:

5 Serviciile pentru care s-a solicitat înregistrarea fac parte din clasa 36 în sensul Aranjamentului de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în vederea înregistrării mărcilor din 15 iunie 1957, cu revizuirile și modificările ulterioare (denumit în continuare „Aranjamentul de la Nisa"), și corespund următoarei descrieri: „Servicii bancare; evaluare financiară [asigurări, bănci, imobiliare]; servicii de finanțare; servicii de carduri de credit; depozite de valori; evaluarea antichităților; brokeraj; servicii de garanții; servicii fiduciare".

6 La 7 mai 2015, Groupement des cartes bancaires a formulat opoziție la înregistrarea mărcii solicitate pentru toate serviciile menționate la punctul precedent. Opoziția era întemeiată pe drepturi anterioare, printre care marca Uniunii Europene următoare, care a fost înregistrată la 12 noiembrie 1999:

7 Această marcă este înregistrată în special pentru următoarele servicii, care fac parte din clasa 36 în sensul Aranjamentului de la Nisa: „Asigurări și finanțe, și anume: asigurări, case de schimb; emisiune de cecuri de călătorie și acreditive; afaceri financiare, afaceri monetare, afaceri bancare; […] gestionarea fluxului bancar și monetar pe căi electronice; […] emisiune și servicii de carduri cu preplată, de carduri de plată, de credit, de numerar […]; servicii de plată electronică […]; servicii de tranzacții financiare destinate deținătorilor de carduri prin intermediul bancomatelor; servicii de autentificare și de verificare […]; informații financiare prin intermediul oricărui mijloc de telecomunicație".

8 Motivele invocate în susținerea opoziției au fost cele prevăzute la articolul 8 alineatul (1) litera (b) și la articolul 8 alineatul (5) din Regulamentul nr. 207/2009.

9 La 4 octombrie 2016, divizia de opoziție a EUIPO a admis opoziția pentru motivul că exista un risc de confuzie, în sensul articolului 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 207/2009. Aceasta nu a examinat motivul întemeiat pe articolul 8 alineatul (5) din regulamentul menționat.

10 CCB a formulat o acțiune care a fost respinsă prin decizia în litigiu.

11 În această decizie, Camera întâi de recurs EUIPO a considerat că publicul relevant este compus în parte din profesioniști și în parte din consumatori finali sau din marele public, al cărui nivel de atenție este ridicat.

12 În ceea ce privește teritoriul relevant pentru aprecierea riscului de confuzie, ea a arătat că acest teritoriu se extinde la întreaga Uniune, reamintind totodată că constatarea existenței unui risc de confuzie într-o parte a Uniunii este suficientă pentru a refuza înregistrarea mărcii solicitate.

13 În continuare, ea a considerat că, având în vedere utilizarea mărcii anterioare, publicul francez identifică această marcă ca referindu-se la cardurile „CB”. S-ar fi stabilit deja, în decizia Camerei a patra de recurs a EUIPO din 27 august 2014 în cauza R 944/2013-4 referitoare la o procedură de opoziție între Groupement des cartes bancaires și CCB în legătură cu semnul verbal CCB, a cărui înregistrare ca marcă a Uniunii Europene era solicitată, că marca verbală CB se bucură de renume în Franța pentru servicii care fac parte din clasa 36 în sensul Aranjamentului de la Nisa. Elementele de probă prezentate de Groupement des cartes bancaires în prezenta cauză ar confirma menținerea acestui renume.

14 În ceea ce privește compararea semnelor în conflict, Camera întâi de recurs a EUIPO, ținând seama de renumele mărcii anterioare în Franța, a apreciat că această marcă este, în pofida caracterului său puternic stilizat, percepută ca fiind grupul de litere „CB”. În ceea ce privește marca solicitată, elementul figurativ al acesteia nu ar fi decât accesoriu elementului dominant, constituit din grupul de litere „CCB”.

15 Ar exista, în consecință, o anumită similitudine vizuală între semnele în conflict. În plus, aceste semne ar fi, pe plan fonetic, similare într-un grad superior mediei. În schimb, la nivel conceptual, nu ar fi posibil să se efectueze o comparație.

16 Camera întâi de recurs a EUIPO a considerat că, având în vedere identitatea serviciilor desemnate de semnele în conflict, similitudinea acestor semne și renumele mărcii anterioare în Franța, diferențele dintre semnele în conflict și nivelul de atenție superior mediei al publicului relevant nu sunt suficiente pentru înlăturarea riscului de confuzie.

17 Ea a adăugat că faptul că anumite servicii prestate de CCB, desemnate de marca solicitată, nu sunt utilizate în mod regulat de consumatori crește posibilitatea ca acești consumatori, chiar și cei care dau dovadă de un nivel de atenție ridicat, să fie induși în eroare de amintirea lor imprecisă despre configurația semnelor în conflict.

18 Pentru toate aceste motive, Camera întâi de recurs a EUIPO a apreciat că există un risc de confuzie în Franța și că, în consecință, divizia de opoziție a acestui oficiu a decis în mod întemeiat să admită opoziția.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

19 La 27 septembrie 2017, CCB a formulat o acțiune în fața Tribunalului.

20 Ea a invocat printre altele un motiv întemeiat pe încălcarea articolului 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 207/2009. Prin acest motiv, CCB contesta aprecierea de către Camera întâi de recurs a EUIPO a caracterului distinctiv al mărcii anterioare, aprecierea sa privind similitudinea semnelor în conflict și aprecierea sa globală privind existența unui risc de confuzie.

21 În ceea ce privește caracterul distinctiv al mărcii anterioare, CCB reproșa printre altele Camerei întâi de recurs a EUIPO că nu a identificat în mod corespunzător serviciile pentru care a considerat că această marcă se bucura de renume. În opinia CCB, dovezile prezentate de Groupement des cartes bancaires nu permiteau stabilirea renumelui mărcii respective pentru toate serviciile acoperite de aceasta.

22 În ceea ce privește aprecierea similitudinii semnelor în conflict, CCB arăta în special că Camera întâi de recurs a EUIPO a ținut seama în mod eronat, în cadrul acestei aprecieri, de renumele mărcii anterioare. Această marcă ar fi fost analizată în decizia în litigiu ca și cum era vorba despre o marcă verbală. În același mod, semnul a cărui înregistrare ca marcă este solicitată ar fi fost analizat în temeiul elementului său verbal fără a se ține seama de elementul său figurativ.

23 Tribunalul a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Concluziile părților în recurs

24 CCB solicită Curții:

– anularea hotărârii atacate;

– pronunțarea în cauză sau, cu titlu subsidiar, trimiterea acesteia spre rejudecare Tribunalului și

– obligarea EUIPO și a oricărui intervenient la plata propriilor cheltuieli de judecată, precum și a celor efectuate de CCB în cadrul prezentei proceduri și în cadrul procedurii în primă instanță.

25 EUIPO solicită Curții:

– respingerea recursului și

– obligarea CCB la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

Argumentele părților

26 CCB invocă trei motive în susținerea recursului său.

27 Prin intermediul primului motiv, ea reproșează Tribunalului că a săvârșit erori de drept în aprecierea existenței unui risc de confuze și că a încălcat astfel articolul 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 207/2009.

28 Acest motiv cuprinde patru aspecte.

29 *Primo*, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept atunci când a ținut seama, în etapa examinării sale constând în aprecierea similitudinii semnelor în conflict, de renumele mărcii anterioare și atunci când a ținut seama din nou de acest renume în aprecierea globală a riscului de confuzie. El ar fi luat în considerare astfel de două ori caracterul distinctiv al mărcii anterioare.

30 CCB subliniază că aprecierea similitudinii semnelor în conflict constituie o analiză autonomă. Gradul de caracter distinctiv al mărcii anterioare ar juca un rol doar în cadrul aprecierii globale a riscului de confuzie, la fel ca gradul de similitudine al semnelor în conflict și ca gradul de similitudine al produselor sau serviciilor în discuție.

31 *Secundo*, Tribunalul nu ar fi respectat natura figurativă a semnelor în conflict. Acesta ar fi analizat semnele respective ca și cum era vorba despre semne verbale, ignorând astfel jurisprudența referitoare la articolul 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 207/2009, potrivit căreia aprecierea similitudinii semnelor în conflict trebuie să se întemeieze pe impresia generată de aceste semne în ansamblul lor, ceea ce include în mod evident elementele lor figurative.

32 Omițând să țină seama de caracterul figurativ al semnelor în conflict, Tribunalul ar fi cântărit, în plus, în mod eronat comparația vizuală și comparația fonetică a acestor semne. În condițiile în care semnele în discuție cuprind logoul întreprinderilor respective și în care un logo este prin natura lui conceput să servească drept reper vizual, Tribunalul ar fi trebuit să acorde o importanță sporită comparației vizuale. Acesta ar fi supraevaluat importanța comparației fonetice.

33 *Tertio*, Tribunalul ar fi săvârșit erori în stabilirea serviciilor pentru care a considerat că marca anterioară se bucura de renume și avea, prin urmare, un caracter distinctiv ridicat. Constatarea Tribunalului potrivit căreia caracterul distinctiv ridicat al mărcii anterioare se extinde la „afaceri financiare, afaceri monetare și afaceri bancare” nu ar fi nici susținută cu dovezi, nici motivată. Tribunalul și-ar fi întemeiat constatarea pe renumele mărcii anterioare, în condițiile în care acest renume nu ar fi fost stabilit decât pentru un număr redus de servicii desemnate de marca respectivă. Tribunal ar fi omis, pe de altă parte, să constate fără ambiguitate că Camera întâi de recurs a EUIPO nu ar fi trebuit să se întemeieze pe Decizia Camerei patra de recurs a acestui oficiu în cauza R 944/2013-4, care se referea la mărcile verbale ale întreprinderilor în discuție și avea, așadar, un alt obiect decât cel al prezentei cauze.

34 *Quarto*, Tribunalul ar fi omis să efectueze o apreciere globală a existenței unui risc de confuzie.

35 Așadar, nu ar fi fost luați în considerare mai mulți factori pertinenți. Astfel, faptul că nivelul de atenție a publicului relevant este ridicat ar fi trebuit, potrivit CCB, să fie integrat în aprecierea globală a existenței unui risc de confuzie, în condițiile în care o asemenea împrejurare face să fie mai puțin probabil ca publicul să aibă o amintire imperfectă despre semnele în conflict și să fie determinat să confunde originea serviciilor desemnate de marca solicitată și cea a serviciilor desemnate de marca anterioară. Or, în loc să ia în considerare acest fapt, Tribunalul s-ar fi întemeiat pe un considerent general potrivit căruia publicul relevant are o amintire imperfectă despre semnele în conflict.

36 Al doilea motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 36 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, referitor la cerința motivării hotărârilor, devenit aplicabil Tribunalului în temeiul articolului 53 primul paragraf din acest statut.

37 Tribunalul ar fi omis în special să își motiveze constatarea potrivit căreia marca anterioară se bucură de renume și are astfel un caracter distinctiv ridicat pentru afacerile financiare, pentru afacerile monetare și pentru afacerile bancare. Acesta nu ar fi furnizat nicio explicație cu privire la aspectul cum dovezile de utilizare a mărcii anterioare, care se raportau în mod specific la cardurile de plată, puteau justifica o concluzie atât de generală.

38 Prin intermediul celui de a treilea motiv, pe care CCB îl invocă cu titlu subsidiar, se reproșează Tribunalului denaturarea faptelor și a elementelor de probă, *primo*, prin ignorarea caracterului figurativ al semnelor în conflict, *secundo*, prin întemeierea pe Decizia Camerei a patra de recurs a EUIPO în cauza R 944/2013-4 și, *tertio*, prin faptul de a conferi mărcii anterioare un caracter distinctiv ridicat pentru serviciile financiare, monetare și bancare.

39 În opinia EUIPO, recursul trebuie respins.

40 În ceea ce privește primul aspect al primului motiv, acesta observă că Camera întâi de recurs a EUIPO și Tribunalul au examinat reprezentarea grafică a mărcii anterioare și au considerat în mod valabil că, indiferent de stilizarea mărcii respective, publicul relevant din Franța o percepe pe aceasta ca fiind acronimul lui „CB”.

41 Referirea la renumele mărcii anterioare în cadrul aprecierii similitudinii semnelor în conflict nu ar fi fost făcută decât cu titlu suplimentar. Chiar dacă acest renume ar fi fost complet ignorat în cadrul acestei aprecieri, considerentul referitor la percepția asupra mărcii anterioare a publicului relevant ar fi tot cea indicată de Tribunal.

42 EUIPO apreciază, de altfel, că și camera de recurs și Tribunalul aveau posibilitatea de a ține seama de renumele respectiv. El arată că aprecierea similitudinii semnelor în conflict nu poate fi efectuată în virtutea doar a reprezentării grafice a acestor semne. Ar reieși, astfel, din jurisprudență că o

comparație între semnele respective trebuie să se întemeieze pe percepția publicului. Prin urmare, orice element susceptibil să influențeze această percepție, precum renumele mărci anterioare, ar fi relevant pentru această comparație.

43 În ceea ce privește cel de al doilea aspect al primului motiv, EUIPO arată că majoritatea argumentelor formulate de CCB în legătură cu comparația dintre semnele în conflict se referă la situația de fapt și sunt, în consecință, inadmisibile.

44 El arată, pe de altă parte, că Tribunalul a putut constata în mod întemeiat că stilizarea mărcii anterioare nu este suficient de frapantă pentru a împiedica publicul relevant să își concentreze atenția asupra grupului de litere „CB”. În mod întemeiat, așadar, ar reproșa CCB Tribunalului că a analizat semnele în conflict ca și cum ar fi vorba despre semne verbale.

45 Cel de al treilea aspect al primului motiv trebuie, în opinia EUIPO, să fie respins ca inadmisibil, întrucât se referă la situația de fapt.

46 Argumentele formulate de CCB în cadrul acestui aspect ar fi în orice caz nefondate.

47 În ceea ce privește, în particular, serviciile avute în vedere, EUIPO apreciază că nu este necesar să stabilească un caracter distinctiv ridicat în privința tuturor elementelor specifice ale unei largi categorii de produse sau servicii pe care le desemnează marca în discuție.

48 În ceea ce privește cel de al patrulea aspect al primului motiv, EUIPO arată că nivelul de atenție ridicat al publicului relevant nu exclude ca acest public să aibă o amintire imperfectă despre semnele în conflict.

49 Al doilea motiv trebuie, în opinia EUIPO, de asemenea înlăturat.

50 Tribunalul ar fi explicat în mod temeinic respingerea argumentelor formulate de CCB potrivit cărora nu s-a dovedit că marca anterioară beneficia de un caracter distinctiv ridicat cu privire la afacerile financiare, monetare și bancare.

51 Tribunalul a fi arătat, astfel, că constatarea efectuată de Camera întâi de recurs a EUIPO privind caracterul distinctiv ridicat al mărcii anterioare era susținută în mod suficient de elementele de probă prezentate în speță. Ar rezulta că nu era necesar în mod special să se examineze aspectul dacă această cameră de recurs s-a referit în mod justificat la Decizia Camerei a patra de recurs a acestui oficiu în cauza R 944/2013-4. Astfel, o asemenea examinare nu ar fi fost de natură să afecteze constatarea caracterului distinctiv ridicat al mărcii anterioare.

52 În ceea ce privește, în sfârșit, cel de al treilea motiv, EUIPO apreciază că CCB a omis să precizeze faptele și elementele de probă care ar fi fost denaturate de Tribunal și că nu a indicat nici fragmentele specifice din hotărârea atacată din care ar reieși în mod vădit o asemenea denaturare.

53 Acest motiv ar fi, în orice caz, nefondat. Contrar celor afirmate de CCB, Tribunal nu ar fi ignorat caracterul figurativ al semnelor în conflict, s-ar fi referit doar cu titlu suplimentar la Decizia Camerei a patra de recurs a EUIPO din cauza R 944/2013-4 și ar fi considerat în mod întemeiat că marca anterioară are un caracter distinctiv ridicat pentru totalitatea serviciilor vizate.

Aprecierea Curții

54 În cazul unei opoziții întemeiate pe o marcă anterioară individuală, riscul de confuzie, în sensul articolului 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 207/2009, trebuie înțeles ca fiind riscul ca publicul să creadă că produsele sau serviciile vizate de marca solicitată provin de la aceeași

întreprindere sau, dacă este cazul, de la întreprinderi legate economic. Existența unui asemenea risc trebuie apreciată global, ținând seama de toți factorii pertinenți din cauză (Hotărârea din 5 martie 2020, Foundation for the Protection of the Traditional Cheese of Cyprus named Halloumi/EUIPO, C-766/18 P, EU:C:2020:170, punctele 63 și 67, precum și jurisprudența citată).

55 Acești factori privesc în special gradul de similitudine dintre semnele în conflict și dintre produsele sau serviciile desemnate în cauză, precum și intensitatea renumelui și gradul caracterului distinctiv, intrinsec sau dobândit prin utilizare, al mărcii anterioare (Hotărârea din 24 martie 2011, Ferrero/OAPI, C-552/09 P, EU:C:2011:177, punctul 64, și Hotărârea din 4 martie 2020, EUIPO/Equivalenza Manufactory, C-328/18 P, EU:C:2020:156, punctul 57).

56 În ceea ce privește primul aspect al primului motiv, prin care CCB reproșează Tribunalului că a integrat în mod eronat renumele și, prin urmare, caracterul distinctiv al mărcii anterioare în aprecierea similitudinii semnelor în conflict, trebuie amintit că examinarea similitudinii semnelor în conflict constă într-o comparație vizuală, fonetică și conceptuală întemeiată pe impresia de ansamblu pe care semnele menționate o lasă în memoria publicului relevant, având în vedere calitățile lor intrinseci (Hotărârea din 4 martie 2020, EUIPO/Equivalenza Manufactory, C-328/18 P, EU:C:2020:156, punctul 71 și jurisprudența citată), în timp ce caracterul distinctiv al mărcii anterioare se referă la aptitudinea acestei mărci de a identifica produsele sau serviciile pentru care a fost înregistrată ca provenind de la o anumită întreprindere și, așadar, de a distinge acele produse sau servicii de cele ale altor întreprinderi (a se vedea, în ceea ce privește caracterul distinctiv al mărcilor Uniunii Europene, Hotărârea din 13 septembrie 2018, Birkenstock Sales/EUIPO, C-26/17 P, EU:C:2018:714, punctul 31 și jurisprudența citată).

57 În ceea ce privește, mai concret, renumele, trebuie amintit că o marcă se bucură de renume atunci când este cunoscută, într-o parte substanțială a teritoriului relevant, de o parte semnificativă a publicului vizat de produsele sau serviciile desemnate. În această privință, trebuie să se țină seama în special de cota de piață deținută de marcă, de intensitatea, de întinderea geografică și de durata utilizării acestei mărci, precum și de importanța investițiilor realizate de întreprindere pentru a o promova (Hotărârea din 28 iunie 2018, EUIPO/Puma, C-564/16 P, EU:C:2018:509, punctele 55 și 56, precum și jurisprudența citată).

58 Prin urmare, contrar factorului similitudinii semnelor în conflict, cel al renumelui și al caracterului distinctiv ale mărcii anterioare nu implică o comparație între mai multe semne, ci privește doar un singur semn, și anume cel pe care partea care a formulat opoziția l-a înregistrat ca marcă. Acești doi factori având, așadar, un conținut fundamental diferit, examinarea unuia dintre ei nu permite stabilirea unor concluzii cu privire la celălalt. Chiar în ipoteza în care marca anterioară are un caracter distinctiv ridicat ca urmare a renumelui său, această împrejurare nu permite să se determine dacă și, în caz afirmativ, în ce grad această marcă este vizual, fonetic și conceptual similară mărcii solicitate.

59 În consecință, este eronat în drept să se evalueze similitudinea semnelor în conflict în funcție de renumele mărcii anterioare.

60 În speță, în partea din motivarea hotărârii atacate referitoare la similitudinea semnelor în conflict, Tribunalul a considerat, la punctele 52 și 53 din această hotărâre, că renumele și caracterul distinctiv ridicat ale unei mărci pot fi relevante pentru identificarea elementului dominant în impresia de ansamblu produsă de aceasta. La punctul 54 din hotărârea respectivă, acesta a dedus că, având în vedere renumele mărcii anterioare, Camera întâi de recurs a EUIPO era îndreptățită să considere că publicul relevant va percepe această marcă ca fiind elementul verbal constituit din sigla CB. El a concluzionat, la punctul 58 din aceeași hotărâre, că în mod întemeiat camera de recurs a ținut seama în principal de această componentă a mărcii anterioare atunci când a procedat la compararea semnelor în conflict.

61 În această privință, trebuie arătat că, deși identificarea elementului dominant al unui semn se poate dovedi pertinentă pentru a proceda la compararea semnelor în conflict (Hotărârea din 22 octombrie 2015, BGW, C-20/14, EU:C:2015:714, punctul 37 și jurisprudența citată), nu rezultă însă că renumele și gradul caracterului distinctiv al acestui semn, care se referă la acesta în ansamblu, permit să se determine ce componentă a semnului respectiv este dominantă în percepția publicului relevant.

62 Dimpotrivă, Regulamentul nr. 207/2009 nu poate fi înțeles în sensul că renumele sau caracterul distinctiv ridicat al unei mărci poate conduce la constatarea că unul dintre elementele componente ale acesteia domină un alt element în vederea aprecierii similitudinii semnelor în conflict.

63 La punctul 52 din hotărârea atacată, Tribunalul a afirmat că renumele mărcii anterioare era „susceptibilă să influențeze percepția asupra raporturilor dintre diferitele elemente” ale aceste mărci. Or, renumele unei mărci verbale puternic stilizate, precum marca anterioară în discuție, se întemeiază tocmai pe cunoașterea de către o parte semnificativă a publicului relevant a ansamblului elementelor, atât verbal, cât și figurativ, care compun această marcă.

64 Rezultă că, întrucât a considerat că Camera întâi de recurs a EUIPO era îndreptățită să deducă din renumele și din caracterul distinctiv ridicat ale mărcii anterioare că aceasta va fi percepută ca fiind elementul verbal CB, că acest element verbal era, așadar, dominant și că trebuia, la rândul său, să domine evaluarea similitudinii semnelor în conflict, Tribunal a săvârșit eroarea de drept descrisă la punctul 59 din prezenta hotărâre. Primul aspect al primului motiv este, în consecință, întemeiat.

65 Întrucât renumele și caracterul distinctiv ale mărcii anterioare au fost, de altfel, examinate la punctele 38-48 din hotărârea atacată, apoi integrate, la punctul 67 din această hotărâre, în aprecierea globală a existenței unui risc de confuzie, mai trebuie să se examineze dacă această parte a analizei efectuate de Tribunal este, după cum afirmă CCB în cel de al doilea motiv, lipsită de o motivare suficientă.

66 Mai concret, CCB reproșează Tribunalului că a constatat, ca răspuns la argumentele sale rezumate la punctul 21 din prezenta hotărâre, fără a însoți această constatare de o motivare suficientă, că marca anterioară se bucura de renume și avea astfel un caracter distinctiv ridicat, în general, pentru serviciile referitoare la „afaceri financiare, afaceri monetare și afaceri bancare”.

67 Potrivit unei jurisprudențe constante, motivarea unei hotărâri a Tribunalului trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul acestuia, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de temeiurile deciziei adoptate, iar Curții să își exercite controlul judecătoresc (Hotărârea din 1 decembrie 2016, Klement/EUIPO, C-642/15 P, nepublicată, EU:C:2016:918, punctul 24 și jurisprudența citată). Problema dacă motivarea unei hotărâri a Tribunalului este contradictorie sau insuficientă reprezintă o problemă de drept care poate fi invocată în cadrul unui recurs (a se vedea în special Hotărârea din 4 martie 2020, EUIPO/Equivalenza Manufactory, C-328/18 P, EU:C:2020:156, punctul 25 și jurisprudența citată).

68 La punctele 39-41 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat, printr-o motivare amplă, că aprecierea cuprinsă în decizia în litigiu în legătură cu renumele mărcii anterioare putea fi asimilată unei constatări, de către Camera întâi de recurs a EUIPO, a existenței unui caracter distinctiv al acestei mărci.

69 În continuare, acesta a afirmat clar, la punctul 44 din această hotărâre, că CCB, în același timp în care nu contesta existența unui renume al mărcii anterioare pentru anumite servicii, arăta că un asemenea renume nu putea fi constatat pentru totalitatea serviciilor desemnate de această marcă. Tribunalul a apreciat, la punctul 45 din hotărârea respectivă, că era necesar, pentru a răspunde la aceste argumente ale CCB, să examineze dacă aprecierea cuprinsă în esență în decizia în litigiu, potrivit căreia marca anterioară se bucura de renume pentru categoria generală a serviciilor referitoare la „afaceri financiare, afaceri monetare și afaceri bancare”, era justificată.

70 La punctul 46 din aceeași hotărâre, Tribunalul a considerat că această apreciere era temeinic justificată de punctele 22-24 din decizia în litigiu, întrucât datele cuprinse în aceste puncte dovedeau importanța și renumele mărcii anterioare în sistemul de plăți francez și în desfășurarea tranzacțiilor prin card bancar în Franța.

71 În această privință, trebuie constatat că CCB formulează în mod întemeiat că importanța și renumele mărcii anterioare în sistemul tranzacțiilor prin card bancar permit, desigur, să se înțeleagă de ce Tribunalul consideră că această marcă are un caracter distinctiv ridicat pentru serviciile referitoare la plățile prin card bancar, însă nu explică nicidecum de ce marca anterioară ar avea, în general, un caracter distinctiv ridicat în domeniul serviciilor financiare, monetare și bancare.

72 Trebuie amintit în acest context că caracterul distinctiv al unei mărci trebuie apreciat în funcție de produsele sau serviciile vizate de aceasta și de percepția prezumată a mediilor interesate. Rezultă că gradul acestui caracter distinctiv trebuie determinat în special în funcție de cota de piață deținută de marca vizată, de intensitatea, de întinderea geografică și de durata utilizării acestei mărci, precum și de proporția mediilor interesate care, datorită mărcii, identifică produsul sau serviciul ca provenind de la o întreprindere determinată (Hotărârea din 22 iunie 1999, Lloyd Schuhfabrik Meyer, C-342/97, EU:C:1999:323, punctele 22 și 23, precum și Hotărârea din 19 iunie 2014, Oberbank și alții, C-217/13 și C-218/13, EU:C:2014:2012, punctele 39 și 41).

73 Punctul 46 din hotărârea atacată se referă la asemenea elemente, însă acestea privesc cota de piață deținută de marca anterioară și intensitatea utilizării acesteia în Franța în ceea ce privește, concret, serviciile care permit realizarea de tranzacții prin card bancar.

74 Astfel cum Tribunalul însuși a constatat la punctul 45 din hotărârea atacată, era necesar, în vederea stabilirii existenței unui risc de confuzie în percepția publicului, să se examineze caracterul distinctiv al mărcii anterioare pentru serviciile privind „afaceri financiare”, „afaceri monetare” și „afaceri bancare”, aceste motive făcând parte dintre cele desemnate de marca anterioară și fiind în esență identice cu cele vizate de marca solicitată.

75 Or, ulterior, Tribunalul nu a efectuat această analiză. La punctul 46 din hotărârea atacată, acesta s-a mulțumit să se refere la renumele de care se bucură marca anterioară în subcategoria precisă a serviciilor care permit realizarea de tranzacții prin cad bancar. Pe de altă parte, la punctul 47 din această hotărâre, el s-a limitat să îndepărteze critica formulată de CCB cu privire la luarea în considerare, în decizia în litigiu, a Deciziei Camerei a patra de recurs a EUIPO în cauza R 944/2013-4.

76 Reiese, astfel, că hotărârea atacată este lipsită de o apreciere a renumelui și a caracterului distinctiv ale mărcii anterioare care să fie efectuată în mod corespunzător în funcție de serviciile desemnate de această marcă referitor la „afaceri financiare”, „afaceri monetare” și „afaceri bancare”, acest spectru mai larg de servicii desemnate de marca respectivă fiind însă cel, după cum reiese din cuprinsul punctului 45 din hotărârea atacată, în funcție de care trebuia să se aprecieze dacă există un risc ca publicul să poată crede în mod eronat că serviciile oferite de CCB sub marca solicitată provin de la Groupement des cartes bancaires sau de la o întreprindere legată.

77 Rezultă că concluzia formulată de Tribunal la punctul 48 din Hotărârea atacată, potrivit căreia caracterul distinctiv al mărcii anterioare a fost corect apreciat în decizia în litigiu, este insuficient motivată. Acest viciu de motivare afectează de asemenea aprecierea globală a existenței unui risc de confuzie efectuată de Tribunal la punctul 67 din hotărârea atacată, acest punct 67 referindu-se în special la punctul 48 respectiv. În aceste condiții, al doilea motiv trebuie respins.

78 Cu privire la eroarea de drept constatată în cadrul analizei primului aspect al primului motiv și la viciul de motivare constatat în cadrul analizei celui de al doilea motiv, hotărârea atacată trebuie să fie anulată, fără a fi necesar să se examineze al doilea, al treilea și al patrulea aspect ale primului motiv, nici cel de al treilea motiv.

Cu privire la acțiunea în fața Tribunalului

79 Din articolul 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene rezultă că, atunci când recursul este fondat, Curtea poate să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul, atunci când acesta este în stare de judecată.

80 În speță, Curtea dispune de elementele necesare pentru a se pronunța asupra acțiunii.

81 Astfel cum s-a amintit la punctele 55 și 72 din prezenta hotărâre, caracterul distinctiv al mărcii anterioare este un factor pertinent în cadrul aprecierii globale a existenței unui risc de confuzie și trebuie determinat în funcție de produsele sau serviciile vizate de această marcă și de percepția prezumată a mediilor interesate.

82 În ceea ce privește acest factor, Camera întâi de recurs a EUIPO s-a limitat, la punctele 22-25 din decizia în litigiu, la a constata existența unui renume al mărcii anterioare în Franța în sectorul serviciilor care permit realizarea de tranzacții prin card bancar. În pofida conținutului net mai larg al serviciilor desemnate de marca anterioară, Camera întâi de recurs a EUIPO a omis să examineze caracterul distinctiv al acestei mărci, ținând seama, la modul general, de serviciile desemnate de aceasta.

83 Reiese, de altfel, din cuprinsul punctului 30 din decizia în litigiu că Camera întâi de recurs a EUIPO s-a întemeiat pe renumele mărcii anterioare în vederea aprecierii similitudinii semnelor în conflict. Pentru motivele prezentate la punctele 58 și 59 din prezenta hotărâre, o asemenea abordare este eronată.

84 Rezultă că argumentele CCB prezentate în fața Tribunalului, în cadrul motivului întemeiat pe încălcarea articolului 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 207/2009, potrivit cărora Camera întâi de recurs a EUIPO a apreciat în mod eronat similitudinea semnelor în conflict și a omis identificarea corespunzătoare a serviciilor în privința cărora trebuia examinat caracterul distinctiv al mărcii anterioare, sunt întemeiate. Întrucât acest motiv trebuie, în consecință, să fie admis, este necesar să se anuleze decizia în litigiu.

Cu privire la cheltuielile de judecată

85 Potrivit articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul este fondat, iar Curtea soluționează ea însăși în mod definitiv litigiul, aceasta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.

86 Conform articolului 138 alineatul (1) din acest regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

87 Pe de altă parte, potrivit articolului 184 alineatul (4) din Regulamentul de procedură, un intervenient în primă instanță care nu a formulat el însuși recursul nu poate fi obligat la plata cheltuielilor de judecată în procedura de recurs decât dacă a participat la faza scrisă sau orală a procedurii în fața Curții.

88 În speță, Groupement des cartes bancaires, care era intervenient în primă instanță, a depus la grefa Curții un memoriu în duplică pentru a răspunde, concomitent, la recurs și la memoriul în replică formulat de CCB. Cu toate acestea, acest memoriu în duplică, care nu a fost precedat de un memoriu în răspuns din partea Groupement des cartes bancaires, a fost calificat, conform articolului 175 din Regulamentul de procedură, potrivit căruia memoriul în duplică are ca obiect completarea memoriului în răspuns, drept înscris care nu este prevăzut de acest regulament și, în consecință, nu a fost depus la dosar.

89 Deși trebuie, așadar, să se considere că Groupement des cartes bancaires nu a participat la procedura în fața Curții, neputând astfel fi obligat la plata cheltuielilor de judecată în procedura de recurs, este necesar să se statueze, în schimb, referitor la această parte, cu privire la cheltuielile de judecată efectuate în primă instanță. Astfel, întrucât Curtea a statuat definitiv asupra litigiului prin pronunțarea asupra acțiunii, îi revine sarcina de a obliga la plata cheltuielilor de judecată părțile care cad în pretenții, dacă se solicită acest lucru.

90 Întrucât CCB a obținut câștig de cauză atât în cadrul recursului, cât și în cadrul acțiunii și întrucât a solicitat obligarea EUIPO și a Groupement des cartes bancaires la plata cheltuielilor de judecată, este necesar, având în vedere cele ce precedă, ca EUIPO să fie obligat să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, atât în cadrul prezentului recurs, cât și al procedurii în primă instanță, totalitatea cheltuielilor de judecată efectuate de CCB în cadrul prezentului recurs, precum și jumătate din cheltuielile de judecată efectuate de aceasta în cadrul procedurii în primă instanță. Le Groupement des cartes bancaires suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și jumătate din cheltuielile de judecată efectuate de CCB în cadrul procedurii în primă instanță.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a zecea) declară și hotărăște:

1) **Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 6 decembrie 2018, China Construction Bank/EUIPO – Groupement des cartes bancaires (CCB) (T-665/17, EU:T:2018:879).**

2) **Anulează Decizia Camerei întâi de recurs a Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO) din 14 iunie 2017 (cauza R 2265/2016-1).**

3) **Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO) suportă, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, cheltuielile efectuate de China Construction Bank Corp. în cadrul prezentului recurs, precum și jumătate din cheltuielile efectuate de aceasta în cadrul procedurii în primă instanță.**

4) **Groupement des cartes bancaires suportă, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, jumătate din cheltuielile efectuate de China Construction Bank Corp. în cadrul procedurii în primă instanță.**

Semnături